

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

2005 m. rugpjūčio 25 d.

Nr. 34 (667)

Juodojo kaspino dieną – be valdžios

Dar ir šiandien kupini pat riotinio nusiteikimo buvę politiniai kaliniai, tremtiniai, partizanai aktyviai dalyvauja tautinėse šventėse, rengiuose. Nors vasara daugelį išviliojusi į pajūrį ar keliones, bet rugpjūčio 23-iąjį Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje Kaune rinkosi

LPKTS ir LPKTB nariai, vėdiniai vaikaičiais miestelėnai. Žmonės buvo nusiteikę dar kartą pasmerkti Molotovo-Ribentropo paktu dokumentus, suokalbiškai pasirašytus prieš 66 metus.

Sakoma, jog geras tonas reikalauja vėluojančiųjų laukti 15 minučių, po to – galima

Kaip visada, muziejaus sodelyje LPKTS ir LPKTB nariai

Nešamos padėti gėlės prie Amžiniosios ugnies aukuro

skirstytis. Ši kartą žmonės Kauno miesto savivaldybės atstovų laukė beveik valandą. Supratę, kad su valdžios vyrais ši kartą neteks susitikitii, susirinkusieji sugiedojo "Tautišką giesmę", padainavo, padėjo gėlių prie Amžiniosios ugnies aukuro ir Laisvės paminklo. Skirstėsi spėliodami,

ar Kauno savivaldybės vyrai jau pritaria Molotovo-Ribentropo paktui, kad né vienas iš jų neatvyko pasveikinti, padėkoti daug iškentusiesiems už ištvermę ir ilgą kelią į laisvę...

Reikėjo visai nedaug, kad tas šaukštasis deguto neikristų į medaus statinę.

"Tremtinio" inf.

Numeryje
skaitykite:

2 Rugsėjo 4 d. 9 val. Nacionaliniame dramos teatre (Vilniuje, Gedimino pr. 4) įvyks tarptautinė mokslinė konferencija "Vilnius 2005"

3 Tai, kas vyksta Lietuvoje, rodo, jog iš vadinamosios keturių partijų koalicijos galime sulaukti dar ir ne tokį dalykų

6 Apie kalėjusiuosius Kazachstano lageriuose – naujas albumas "Laisvės kovotojai Kazachstano lageriuose"

Tylėti ir tūnoti ar kalbėti ir veikti

Rugpjūčio 7 d. "Baltijos kelyje" ats. gen. mjr. Jonas Algirdas Kronkaitis rašo, kad yra daugybė veiksmų, kurių turėtume imtis, kad pagaliau pradėtume kovoti su reiškiniais, griaunanciais mūsų valstybingumo pamatus, tačiau pirmiausia skatina susivokti, "jog blogiui laimėti nieko daugiau nereikia – užtenka, kad doras žmogus būtų pasyvus". Krikščioniškuoju požiūriu, pasyvumas blogio atžvilgiu laikomas nuodėme. Gailesčio akte prieš šv. Mišias tariama: "Nusidėjau mintimis, žodžiais, darbais ir apsileidimais". Iš tikrųjų pasyvumą, arba apsileidimą, esant blogiui, reikia laikyti jo palaikymu, blogio gyvastinumo skatinimu.

Mūsų tautos pasyvumo priežasčių reikėtų ieškoti jos ilgametėje nelaisvėje. Baudžiava, svetimujų uždėtas jungas, šimtmečius trukęs prievartinis nuolankumas valdžioms ir tik trumpas laisvės ir nepriklausomybės atokvėpis stumė žmogų į nu-

asmeninimą, užguitumą. Užguitam, tik vergo patirėti turinčiam žmogui laisvę, nepriklausomybę, savivalda (demokratija) iškart netampa gérui, o veikiau našta, kurios jis dar neišmoko nešti, todėl jis tūno belaukdamas, kol geras valdovas ar ponas reikalauja sutvarkys. "Geram" valdovui ar ponui to ir tereikia. Jis nesunkiai pamina minėtas vertėbes, naudoja si užguitujų triūsu, tenkina ne žmonių, o savo reikmes. Išidėmétina, kad valdantiesiems naudinga, jog žmogus būtų užguitas, kad gyventų skurde, kad jam terėptų duona kasdieninė, o ne laisvė, nepriklausomybė, savivalda, valstybingumas, kurios ir yra žmonių saugios būties ir kokybiškos būties pagrindas.

Taip jau nutiko Lietuvai išsivadavus iš svetimujų jungo, kad komunistinė partinė nomenklatura, ištvirtinus visose valstybinėse institucijose, ten ir pasiliuko.

(keliamas į 2 psl.)

Lietuviai esame mes gimę

Tradicinis Tévynės sajungos sąskrydis šiemet vyko Punsko krašte, Šilainėje, pramogų ir poilsio centre "Pas Albiną"

"Šiandien prisimename tuos 85-erius metus, kai Seinų ir Punsko kraštas buvo atskirtas nuo Lietuvos. Nuoširdžiai dėkoju čia gyvenantiems broliams ir sesēms, kurių nepaisydami istorinių ne-

gandų išsaugojo lietuvišką dvasią ir tas vertėbes, kurių nemažos dalies esame netekę," – kalbėjo TS pirmininkas Andrius Kubilius dėkodamas Punsko viršaičiui Vytautui Liškauskui už šiltą priėmimą. Ši-

lainės stovyklavietėje.

Tris dienas ir dvi naktis vyko "Lietuvių festivalis", kuriame dalyvavo Punsko lietuvių kultūros namų ansambliai.

(keliamas į 4 psl.)

Kauniečiai atsivežė savo miesto simbolį "Kauniuką"

Jono Sakelio nuotr.

Tylėti ir tūnoti ar kalbėti ir veikti

(atkelta iš 1 psl.)

Nes užguita visuomenė arba tūnojo, arba išsigandusi laisvės ir savivaldos gūsio nusprendė nesitraukti iš pavaldumo vakarykštis prievertauojams, savanoriškai liko jų valdžioje. O ta valdžia, pasinaudojusi laisve ir nepriklausomybe, iš kapitalizmo niekintojos pavirto laukinio kapitalizmo klanu, tarpstančiu ne iš savo, o iš pavaldžių prakaito.

Tačiau "nebeužvenkis upės bėgimo". Nors kai kam "prie rusu buvo geriau", kai kam ir labai gera, teks, išmokus naudotis laisve bei savivalda, pasiekti gėrį visai tau tai, o ne vien plėšrūniškam klanui. Tik tam teks liautis tūnojus, teks atsiesti iš stoti į kovą prieš blogi.

Netiesa, kad su blogiu valstybėje galima kovoti tik per partijas, per valdžias, "iš viršaus", nors tokią privilegią esanticijai valdžioje savinasi. Blogis stengiasi maskuotis gėrio regimybe, blogis vengia viešumo. O visuomenė gali blogi demaskuoti, nuplėsti "geradario" ar "gelbetojo" kaukę. Paviešintas blogis tampa jo kurpėjo gėdos stulpui, net žemos moralės veikėjų priverčia susimąstyti, pajusti gėdą jei ne prieštautą, tai prieš palikuonis. Nesmagu turbūt tokiam įsivaizduoti, kad vaikai ar vakaicių negalės didžiuotis, kad tėvas ar senelis buvo prezidentas ar premjeras, išgarsėjęs Mikės melagėlio reputacija, negalės jie džiaugtis ir paveldėtu turtu, nes jo kilmė – "prichvatizacija". Nesmagu vaikams ar vakaiciams būti pravar-džiuojamais "kniazikais" (kunigaikštukais), nes jų motina ar senelė už paslaugas Rusijai pelnė tokį titulą. Nesmagu turėtų būti miesto merui pagalvojus, kad jo vaikams ar vakaiciams tekės griauti tėvo ar senelio rūpesčiu statydintus miesto veidą darkančius statiui.

Kai kas priekaištauja, kad apie blogi valstybėje kalbama per daug, kad nematomai, neiškeliami geri pokyčiai. Gerus pokyčius, gerus darbus iš tikrujų reikia viešinti, skatinti, tačiau apie tarpstančių blogi tylėti nevalia. Blogio įvardijimas yra pirmas žingsnis į jo naikinimą, tolimesni

žingsniai – aktyvi veikla. Kai kurie net "moksliškai" įrodo, kad tam tikram blogui pasipriehinti neįmanoma. Tokius mokslinčius žinomas politikas ir publicistas Vilius Bražėnas vadina "nieko nedarymo ekspertais", nuo savęs pridurčiau – ir tūnojimo meistrais.

Jei dar neišmokome pasinaudoti savivaldos privilėjais, neįstengiame pasirinkti ir išrinkti į valdžią dorą žmonių, laisvai žodži sakyti ir rašyti, plėtoti bendruomeninę veiklą, nepraleisti pastebimo blogio nemačiom, negirdom, turime visas galimybes. Naudotis tokiomis galimybėmis – visų dorų žmonių priedermė ir pareiga. Ir gražių pavyzdžių turime. Antai jau minėtas Vilius Bražėnas. Jo pavardė mirga spaudos puslapiuose, nesenai jis išleido storulę knygą, dalyvauja įvairiuose renginiuose bei susitiki muose su visuomenė. Turėdamas daugiametę tarptautinės politikos analitiko patirtį ir nepakartojamą įžvalgumą negailestingai demaskuoja blogą valstybę, skatinā burtis į kuopeles, vietas bendruomenes, bendrauti ir veikti "iš apačios". Džiugu, kad tai ne vienintelis pavyzdys. Skaitome ir girdime apie besikuriančias ir jau veikiančias vietas bendruomenes, kurios veiksmingai priešinasi biurokratijai, ištengia įgyvendinti savo projektus, ugdo būsimus kandidatus į valdžią, akyli stebi ir demaskuoja nedorėlius valdžioje, kovoja su blogiu. Ir apmaudu bei skaudu, kad rašyto, akademikai, aukštųjų mokyklų profesoriai, su retomis išimtimis, yra abejingi tautos ir jos valstybės reikalams, tyli, tūno savo asmeninėse celėse. Toks elgesys prilygsta pataikavimui iš valdžios sklindantiem blogui, maskuojamai korupcijai.

Tautos esminis bruožas yra istorinio likimo bendrystė. Ta bendrystė kyla iš žmonių bendravimo. Bendravimas be kalbėjimo neįmanomas, o likimą iš esmės lemia aktyvi veikla. Siekdami tvirtinti tautą ir valstybę, privalome atpažinti blogą, kalbėti apie jį, veikti prieš jį.

Algimantas ZOLUBAS

Tarptautinė mokslinė konferencija "Vilnius 2005"

Konferencija skiriama 2000 m. įvykusio tarptautinio kongreso "Komunizmo nusikaltimų įvertinimas" ir Visuomeninio tribunolo penkerių metų sukaktai pamėti.

Konferencijos tikslas – apžvelgti per pastaruosius penkerius metus Vidurio ir Rytų Europos valstybėse vykusius komunistinių režimų nusikaltimų mokslinius tyrimus: panagrinėti, kokios buvo tai komos nacionalinės ir tarptautinės prevencijos priemonės, galinčios užkirsti kelius komunistinių režimų restauracijai, kokios prielaidos ryškėja visuotinai pasmerkti komunistų nusikaltimus, išteigti tarptautinį teismą komunistiniams nusikaltėliams teisti ir pasmerkti komunistinę ideologiją, gindančią totalitarizmą.

Konferencija įvyks 2005 m. rugsėjo 4 d. Nacionaliniame dramos teatre (Vilniuje, Gedimino pr. 4.). Pranešimai bus skaitomi Dramos teatro Didžiojoje ir Mažojoje salėse. Pranešimų trukmė – iki 15 min.

Programa

8–9 val. – dalyvių registracija teatro fojė.

9–10 val. – konferencijos pradžia Didžiojoje salėje. Organizacinio komiteto pirmininko Vyto Miliausko sveikinimo žodis. Gėlių padėjimas komunistinio teroro aukų atminimo vietose. Konferencijos svečių ir programos pristatymas (Artūras Flikaitis, organizacijos komiteto pirmininko pavaduotojas). Svečių sveikinimai.

10–12.30 val. – I plenarinis posėdis (Didžioji salė). Posėdžio pirmininkai: prof. Ona Voverienė, Ronaldas Račinskas.

1. Prof. Vytautas Landsbergis, Europos Parlamento narys (Lietuva), – "Komunizmo byla".

2. Dr. Arvydas Anušauskas, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras (Lietuva), – "Komunistinių režimų istorijos tyrimai po Tarptautinio antikomunistinio kongreso "Vilnius 2000".

3. Emanuelis Zingeris, LR Seimo narys, Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos Kultūros paveldo pakomitečio pirmininkas, Tarptautinės komisijos nacis tinio ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti pirmininkas (Lietuva), – "Baltijos šalių sovietinės okupacijos suvokimas ES teisės aktuose".

4. Irina Ostrovskaja, Tarptautinė draugija "Memorialas" (Rusija), – "Draugijos "Memorialas" darbas. Šeimos archyvas, kaip alternatyvus šaltinis studijuojant politines represijas".

5. Prof. Antanas Tyla, Lietuvos istorijos institutas (Lietuva), – "Sovietinės okupacijos indokriniacijos etapai".

6. Diskusija.

12.30–13 val. – spaudos konferencija.

12.30–14 val. – pietų pertrauka.

14–17 val. – II plenarinis posėdis (Didžioji salė). Posėdžio pirmininkai: prof. Antanas Tyla, Vytautas Zabiela.

1. Mart Niklus, Estijos parlamento narys (Estija), – "Estijos Baltoji knyga apie komunizmo nusikaltimus".

2. Ronaldas Račinskas, Tarptautinės komisijos nacis tinio ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti vykdomasis direktorius (Lietuva), – "Sovietinio totalitarinio režimo suvokimo ir įvertinimo svarba 21 amžiuje".

3. Daina Lozoraitytė, kultūrolė (Italija).

4. Galina Buvina, Tarptautinė draugija "McMorialas" (Rusija), – "Stalino represijos Maskvoje. Masinių laidojimų vietas".

5. Dr. Povilas Jakučionis, LR Seimo narys, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos pirmininkas (Lietuva), – "Sovietinės okupacijos pasekmių panaikinimo procesas LR teisės aktuose".

6. Diskusija.

17–17.30 val. – rezoliucijų priėmimas. Baigiamasis žodis.

* * *

10.30–12.30 val. – III plenarinis posėdis (Mažoji salė). Posėdžio pirmininkai: dr. Algis Markaukas, Birutė Burauskaitė.

1. Prof. Ona Voverienė (Lietuva) – "Tarptautinis komunizmo teismas – kelias į teisingumo atkūrimą Europoje".

2. Feliksas Krasavinas (Izraelis).

3. Vilius Bražėnas, politologas, publicistas (Lietuva), – "Niurnbergas I sujaukė pasauly".

4. Roman Krucyk, Ukrainos "Memorialo" Kijevo skyriaus pirmininkas (Ukraina), – "Komunistinė įkvizicija Ukrainoje".

5. Zita Šličytė, Vilniaus tribuno lo vyriausioji kaltintoja (Lietuva), – "Teroristai ir komunista – subjektiviosios nusikaltimų pusės ypatumai".

6. Peteris Simsons, LR Saemos narys, Latvijos politiškai reprezentuoją sajungos pirmininko pavaduotojas (Latvija).

7. Diskusija.

* * *

14–17 val. – IV plenarinis posėdis (Mažoji salė). Posėdžio pirmininkai: prof. Antanas Tyla, Vytautas Zabiela.

1. Mart Niklus, Estijos parlamento narys (Estija), – "Estijos Baltoji knyga apie komunizmo nusikaltimus".

2. Ronaldas Račinskas, Tarptautinės komisijos nacis tinio ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti vykdomasis direktorius (Lietuva), – "Sovietinio totalitarinio režimo suvokimo ir įvertinimo svarba 21 amžiuje".

3. Daina Lozoraitytė, kultūrolė (Italija).

4. Galina Buvina, Tarptautinė draugija "McMorialas" (Rusija), – "Stalino represijos Maskvoje. Masinių laidojimų vietas".

5. Dr. Povilas Jakučionis, LR Seimo narys, Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos pirmininkas (Lietuva), – "Sovietinės okupacijos pasekmių panaikinimo procesas LR teisės aktuose".

6. Diskusija.

Už ketinimus uždrausti sovietinę simboliką – baisus burnojimas

Minint Molotovo-Ribentropo pakto pasirašymo dieną Tėvynės sajungos frakcija Seime paskelbė sieksianti, kad Lietuvoje būtų "dar labiau sugriežtintas nacių ir jai artimos simbolikos panaudojimas ir uždrausti Lenino bei Stalino ideologijos simboliai".

Toki įstatymo projektą rengia Seimo narė Vilija Aleknaitė-Abramikienė. Imtis šios iniciatyvos Seimo narę

paskatino ne tik Juodojo kaspino dienos minėjimas, bet ir jos įspūdžiai, parsigabenti iš buvusių politinių kalinių ir tremtinų sąskrydžio Ariogaloje. Šiaisia metais sąskrydžio rimių sudrumstė M. Murzos ir V. Mažono kompanijos pasirodymas. Uniformuotieji murzininkai, atsigabenę savo vėliavą, papiktino ne vieną sąskrydžio dalyvį – raudonos vėliavos balto apskritimo viduryje puikavosi juodas

ženklas, primenantis fašistinę svastiką. Kai kurie sąskrydžio dalyviai kreipėsi į budinčius policininkus, prašydami imtis sankcijų prieš fašistinės simbolikos savininkus, tačiau pareigūnai atsakė esą tai nėra nacių simbolika.

Sąskrydyje dalyvavusi V. Aleknaitė-Abramikienė pradėjo šiuo klausimu rimtai domėtis.

(keliamas į 3 psl.)

Už ketinimus uždrausti sovietinę simboliką – baisus burnojimas

(atkelta iš 2 psl.)

Lietuvai tapus Europos Sajungos nare, buvusių politinių kalinių ir tremtinių suvokimas, kad raudonasis komunizmas ir rudasis fašizmas yra to paties medžio vaisiai, po truputį tampa visas Europos suvokimu. Didžiuolių darbą, aiškindamas šią tiesą, jau yra padarės buvęs Tėvynės sąjungos pirmininkas, Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis. Taip pat ir dėl sovietinės simbolikos. Šių metų pradžioje jis pasiūlė uždrausti Europoje ne tik nacių svastiką, bet ir komunizmo, atsakingo už šimtų milijonų žmonių žūtį, simboliką. Tarp jų – kūjį ir pjautuvą, simbolizavusį darbininkų ir valstiečių vienybę.

Tiesa, Lietuvoje dar yra daug skeptikų, manančių kitaip. Antradienį, paskelbus apie V. Aleknaitės-Abrahamienės iniciatyvą "Delfi" interneto laikraštyje, ši žinia sulaukė netikėtinai didelio skaitytojo dėmesio: ją pakomentavo apie 1040 skaitytojų. Blogiausia, kad komentarai nebuvo šio laikraščio leidėjų redaguojami ir ant konservatorių, ypač V. Landsbergio, A. Kubiliaus ir R. Juknevičienės, pasipylė tikra lavina pačių juodžiausiu keksmažodžiu: rusiškų ir lietuviškų, eiliuotų ir proza. Pajudi-

nus komunistinių simbolių klausimą, sovietinės nostalgijos atstovai gavo puikią progą išlieti nerecenzuojamą pyktį ant SSRS griovėjų ir Nepriklausomos Lietuvos statytojų. Keičiasi, kad minimas interneto laikraštis leido sau viesinti balsius keksmažodžius ir šmeižtą, neatsižvelgdamas į savo paties paskelbtas nuostatas, esą jis "pasileika teisę pašalinti tuos skaitytojų komentarus, kurie yra nekultūringi, nesusiję su tema, pasirašyti kito asmens vardu, pažeidžia įstatymus, reklamuojant, kursto nelegaliems veiksmams".

Baisus viešas keksnojimas išsaukė ir kontrkomentarų. Štai skaitytojas, pasivadinęs "nepartiniu" rašo: "O kiek dar Lietuvoje komunistinės stalininės dviasios! Baisu. Visokios dainelės su keksmažodžiais pilasi... Nežinau, ar vyko tokios diskusijos Europoje – uždrausti ar ne hitlerinę simboliką, bet ji uždrausta ir nenaudojama. Tai kodėl neturi būti uždrausta komunistinė simbolika? Manau, kad konservatoriams reiktu tik ačiū pasakyti. Jau vien dėl būsimos vaizdelio Seime, kai reiks balsuoti "už" visokioms šatrijoms, rezervininkams, kuriems ta komunistinė simbolika – kaip atgaiva sielai".

Dar vienas kelias "Niurnbergo II" link

Juodojo kaspino dieną Seime Tėvynės sąjungos narys Emanuelis Zingeris pranešė, kad jis subūrė ižymiausių Europos politinio ir akademinio pasaulio atstovus, kurie oficialiai paragino Europą iš naujo įvertinti Jaltos ir Potsdamo konferencijų palikimą. Devyniolika pasirašiusių ragina Europos mokslininkus ir politikus "prisijungti prie Jaltos ir Potsdamo sutarčių palikimo įvertinimo, kad būtų išvengta naujo Europos padalijimo tarp demokratijos ir totalitarizmo".

Priminsime, kad Jaltos ir Potsdamo sutartys (1945 m. liepos 17 d. – rugpjūčio 2 d.) savotiškai įteisino 1939 m. rugpjūčio 23 d. Joachimo fon Ribentropo ir komisaro Viačeslavovo Molotovo pasirašytą Nepuolimo sutartį, kuria susitarta užgrobtai ir pasidalysti Vokietijos ir SSRS kaimynines šalis. Tarp jų ir Lietuvą, Latviją bei Estiją. Šioms Baltijos šalims minimas susitarimas reiškė ir genocido pradžią. Po Antrojo pasaulinio karo antihitlerinės koalicijos šalių – JAV, Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos vadovai nesugebėjo atsispirti Staliniui, ir Potsdamo konferencijos nutarimais tris Baltijos šalis paliko SSRS įtakos sferai.

"Nepaisant Altanto Chartijoje paskelbtos tautų apsisprendimo teisės, Vakarų sąjungininkai nepasipriėsino sovietų dominavimui Rytų-Centrinėje Europoje". Akivaizdu ir tai, jog jie puikiai pažinojo stalininio režimo esmę", – rašoma E. Zingerio inicijuotame kreipimesi.

Kreipimasi pasirašė garsios Europos asmenybės. Tarp jų – Carl Bildt, buvęs Švedijos ministras pirmininkas, Elena Bonner, Robert Conquest, Hüberio institutas (JAV), Matyas Eorsi, Nacionalinė Vengrijos Asambleja, Jon Baldwin Hannibalsson, buvęs Islandijos užsienio reikalų ministras, Vytautas V. Landsbergis, Uffe Elleemann Jensen, buvęs Danijos užsienio reikalų ministras, Stanislav Šuškevič, buvęs Nacionalinės Baltarusijos asamblėjos spykeris, Thom, Paryžiaus universitetas, Krzysztof Zanussi, režisierius iš Varšuvos ir kiti.

Pats E. Zingeris teigė, kad pasirašymo procesas dar nėra užbaigtas. Jis planuoja minėtą kreipimasi įteikiti Europos Parlamento pirmininkui.

Jis padėkojo JAV vyriausybei, kuri, minint 60-ąsias Potsdamo konferencijos metines, perdavė Lietuvos Seimui šios konferencijos dokumentų rinkinį. Kartu ir slapto vidinio JAV administracijos susirašinėjimo protokolus, kuriuose reikalaujama laikytis nuostatos, kad Lietuva, Latvija ir Estija yra suverenios valstybės, o ne SSRS dalis ir tokiu būdu neišduoti Baltijos šalių imigrantų, pasislėpusių Amerikoje nuo bolševikinių gulagų kalinio ar tremtinio dalių. Emanuelis Zingeris siūlo Vilniuje jamžinti Vakarų valstybių, pirmiausia JAV, vykdytą politiką nepriapžinti neteisėto Baltijos valstybių prijungimo prie Sovietų sąjungos.

Ingrida VĒGELYTĖ

Ivykiai, komentarių

Rudens maratonui artėjant

Prezidentas susitiko su premjeru

A.Brazauskui ir, kaip pranešama, svarstė būsimo politinio sezono reikalus. Kaip žinoma, V.Adamkus buvo pareiškęs, jog vadinamoji koalicinė Vyriausybė pagaliau liautusi užsiimti niekais, o imtusi rimtų darbų. Dabar jau aišku, kad toks Prezidento raginimas taip ir liks šauksmu tyruose, kaip ir daugelis kitų. "Amžinjam" premjerui ir jo vadovaujamam "elitui" ne tas galvoje, svarbiausia – štampuoti įstatymus, naudingus buvusiai partokratijai ir naujiesiems feudalams, pasidalysti Europos Sajungos fondų pinigus. Arba skubiai šaukti socdemų prezidiumo posėdį. Jame kaip vos ne svarbiausias valstybės gyvenimo klausimas buvo svarstoma, ar kelti kokį nors savo bičiulį partokratą pirmalaikiuose Seimo nario rinkimuose Kėdainių apygardoje. Nutarta nekelti, nes, pasak partijos ideologo Seimo vicepirmininko Česlovo Juršeno, Kėdainiai priklauso jų bičiuliams "darbiečiams", tiksliau V.Uspaskichui, todėl tegu jis ir tvarkosi ten kaip išmanydamas. Aišku, bičiulis Č.Juršėnas teisus – kam leisti pinigus Kėdainių rinkėjams apkvalinti, jeigu jie ir taip savo gubernatoriaus jau pakankamai apdoroti, apdojanoti ledais, pagirdyti alumi. Kita vertus, koks gi skirtumas – bus išrinktas Kėdainiuose socdemas, "darbietis" ar rusų kunigaikštienės "valstietis". Vis tiek savas. Bijoma tiktais vieno – jeigu dalis kėdainečių praregėtų ir balsuotų už Tėvynės sąjungos atstovą.

Premjero partijos "politbiuras" suko galvas dėl savivaldybių rinkimų datos. Nežinia, kodėl šis reikalas buvo taip sureikšmintas ir aiškiai siejamas su būsimuoju euro įvedimu. Mat vadinamieji socialdemokratai baiminasi, jog euro įvedimu gali pasinaudoti kai kurios politinės, tiksliau, populistų "gelbėtojų" jėgos ir atimti balus iš "amžinai gyvo" premjero partijos. O kad spekuliacijų dėl euro įvedimo bus, galima neabejoti. Beje, jos prasidėjo jau dabar. Dargi dangstantis neva patriotiniais motyvais, lito išsaugojimu ir pan. Štai praradusios bet kokią įtaką Tautininkų partijos vadukai sugalvojo bent kiek save sureikšminti ir ketina rinkti parašus dėl visuotinio referendumo organizavimo – ar reikia įvesti eurą, ar ne. Tokią idėją bemat pasigriebė "paksininkai", irgi besidedantys dideliais patriotais. Nors sprendžiant iš jų veiksmų nušalintojo skraidančiojo Rolando metais, jiems kur kas mieleenis yra ir bus rusiškas rublis. O vieno iš "paksininkų" partijos vadovų V.Mazuronio tradicinė mantra, kad reikia atsiklausti Lietuvos žmonių, téra pats pigiausias populizmas. Kada gi R.Paksui, V.Mazuronui ar visai jų kompanijai rūpėjo Lietuvos žmonės ar jų reikalai? Kaip, deja, ir "socialiai orientuotiems" vadnamiesiems so-

cialdemokratams.

Pastarųjų vadas pasigyrė Prezidentui, kad skubiai rengiamas kitų metų valstybės biudžeto projektas bus "socialiai orientuotas". Esą bus padidintos pensijos, gydytojų, galbūt ir mokytojų atlyginimai. Tiesa, A.Brazauskas, kalbėdamas apie pensijų didinimą, sakė, jog su ta "geradaryste" dabar reikia neskubeti ir pensijas "ženkliai" padidinti tiktais kitų metų rudenį, tai yra savivaldybių rinkimų išvakarėse. Tada bus galima visais balsais trimituoti, kokia gera ta raudonoji koalicija, kaip rūpinasi prastais žmonėmis. Tai jau ne kartą išbandytas akių dūmimo metodas. Deja, gana dažnai paveikiantis politinių beraščių protus.

Vis labiau stebina Lietuvos teismų sprendimai. Štai Vilniaus 1-asis apylančios teismas patenkino vadinamosios Tarptautinės Baltijos akademijos, kurios veiklą, nors ir labai nenormis, sustabdė Lietuvos Vyriausybė, prašymą – areštavo šios "aukštosių mokyklos" veiklą atskleidusio judėjimo "Kitas pasirinkimas" sąskaitą banke. Tokios neva mokslo įstaigos kaip "tarptautinė" Baltijos akademija ar Baltijos rusų "institutas" yra Rusijos KGB-FSB įsteigtos neva visuomeninės struktūros, siekiančios išlaikyti Baltijos šalis Rusijos politikos ir kultūros įtakos zonę. Paprasčiau kalbant, rengti "pentų koloną", kurią planuojama panaudoti gavus įsakymą iš Lubiankos. Apie tai žino, bent jau privalėtų žinoti, Valstybės saugumo departamentas. O jeigu nežino, galima priminti.

Šiomis dienomis Vakarų žiniasklaidoje pasirodė žinomo rusų publicisto ir politologo Dmitrijaus Chmelnickio straipsnis apie Rusijos prezidento V.Putino iniciatyva įkurta visuomeninę Saugumo, gynybos ir teisėtvarkos problemų akademiją. Šios "visuomeninės" organizacijos, pasivadinusios akademija, prezidentas – KGB generolas Viktoras Šečenka, o jos viceprezidentu postus užima KGB generolai ir pulkininkai. "Akademija" dosnai dalija saviems akademikų, profesorių, mokslų daktarų titulus ir apdovanoja "visuomeniniais" ordinais. Tarp tų ordinų, be "Petro Didžiojo", "Jekaterinos" ir kitų Rusijos imperijos kūrėjų, yra ir ilgamečio SSRS KGB vadovo J.Andropovo ir maršalo G.Žukovo ordinai. Tarp apdovanotų tais ordinais – pats V.Putinas ir, žinoma, V.Žirinovskis. Galima būtų priminti, kad "tarptautinės" Baltijos akademijos rektorius yra Vilniaus universiteto profesorius Jevgenijus Kostinas, kuris neišė, kad jo vadovaujama įstaiga yra Rusijos FSB padalinys.

Tai, kas vyksta Lietuvoje, rodo, jog iš vadinamosios keturių partijų koalicijos galime sulaukti dar ir ne tokius dalykų.

Jonas BALNIKAS

Lietuviai esame mes gime

(atkelta iš 1 psl.)

Tai: choreografinis sambūris "Jotva", kaimo kapela "Klumpė", šokių grupė "Vyciai", vaikų meno studija "Puniukai", Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos folkloriniai ansambliai: "Gimtinė", "Alna", "Šalcinukas". Tradicinis TS sambūris, kuris kiekvienais metais vykdavo vis kitoje Lietuvos vietoje, šiemet pirmą kartą buvo organizuotas kaimyninėje Lenkijoje, Punsko krašte. Pernai Plateliuose viešėjė punkiečiai pasikvietė TS į savo kraštą. Viena iš pasirinkimo priežasčių – noras pažinti tautiečių gyvenimą kaimyninėje šalyje ir betarpiškai pabendrauti.

Ant Seivio ežero kranto susirinkę tūkstančiai Tėvynės sajungos narių, buvusių politinių kalinių ir tremtinų bei krikščioniškų demokratų nuoširdžiai plojo maestro Vytautui Kernagui ir stilinėsioms "Boboms". Ypač nustebino aukšto lygio kolektivų būrys iš Punsko krašto, kur vos ne kiekvienas kaimas turi savo ansamblį ir nuostabius atlikėjus.

Pates Aukščiausiojo siuntas geras oras tarsi paliudijo palankumą šios nuostabios stovyklavietės organizatoriams. Didžiuliame lauke per keletą valandų išsidėstė šimtai palapinių, o lauko gale vis rikiavosi autobusai. Žmonės ginčijosi, kiek susirinko dalyvių: keturi ar penki tūkstančiai, tačiau jau pirmą vakarą pasibaigę tie firminiai 2200 marškinėlių, kuriuos dalijo naujai atvykstantiesiems.

"Mes dažnai pasigendame Lietuvos dėmesio mūsų kraštui, todėl labai dėkoju Tėvynės Sajungai, kad surengė tokį didelį ir gražų susitikimą," – sakė Punsko valsčiaus viršaitis Vytautas Lišauskas. Mes savo ruožtu norime padėkoti lietuvių kultūros namų direktorei Astai Pečiulienei, daug prisidėjusiai prie saskrydžio rengimo. Labai džiugino ir lietuvių, ir lenkų policijos mandagumas, pasiruošimas ir sutikimas, tvarka ir drausmė.

Saskrydžio dalyviai dėkingi Sigitui Paransevičiui, surengusiam nuostabią ekskursiją po Seinus ir Punską. Antano Baranausko, Seinų vyskupo, paminklas Seinuose, prie Katedros bazilikos, – tai atkaklios vietas lietuvių kovos dėl teisės pagerbtį dižių poetą ir ganytoją bei pergalės simbolis.

Sigitas Paransevičius priminė, kad teisę klausytis lietuviškų mišių Seinuose lietuvių gavo tik popiežiaus Jono Pauliaus II užtarimo dėka. Taigi demokratija šiame krašte gan sąlyginė. O katedra tikrai reto grožio, su buvusia kūnigu seminarija, kurioje mokėsi Vincas Kudirka, Vincas Mykolaitis-Putinas. Nieko keisto, juk nuo Lazdijų iki Seinų – 22 km. Ir nors keliačia kur kas prastesni nei Lietuvoje, užtat riedant tarp kalvų ir ezerų širdį užburia jot-

punkiečiams labai brangūs ir reikalingi.

Kalbintos "Šalčios" ansamblio dalyvės, Kovo 11-osios licėjaus dyvilkotės Jūratė Zdanytė ir Asta Jurkūnaitė pasakojo, kad mokiniam tenka mokyti iš vadovėlių lenkų kalba. Pamokose mokytojai kalba lietuviškai, tik istorijos pamoka vyksta lenkų kalba. Jaunimas važiuoja mokyti į Lietuvą, norėdamas tobulinti lietuvių kalbą. Tačiau į šį kraštą grįžta mažai, lieka Lietuvoje.

Ant Seivio ežero kranto nuo 10 val. būriuojasi skyriai su savo vėliavomis

Kampuočių kaime, nuosavoje Juozo Pečiulio žemėje, pastatytas akmuo Lietuvos nepriklausomybei. Dabar čia augina Laisvės ąžuolynas. TS pirmininkas Andrius Kubilius sėdina naują ąžuoliuką

vingių kraštas.

Stiprūs ūkiai, daugelis statosi gražius, naujus namus, o kiemai – pilni geros technikos. Jaučiasi, kad čia nebuvo sovietinių kolchozų, kad žmonės išlaikę tradicines lietuviško kaimo vertėbes. Kulkus ir doras jaunimas savo moralinėmis savybėmis dažnai primena prieškario Lietuvą. Tautiškais drabužiais apsirengusios nedrąsios punkiečių ansambliai atrodė lyg iš Vaižganto raštų nužengusios... Deja, vyraujanti valstybinė lenkų kalba vis labiau skverbiasi į šio krašto netik oficialų, bet ir kasdieninį gyvenimą, todėl mūsų ryšiai

pirmą vakarą skambėjusios autentiškos to krašto dainos užkrėtė visus atvykusiuosius. Jautėme didelį dvasinį pakilimą šiame 85-erius metus engtame krašte. Lietuviškos dainos skambėjo tris dienas, žmonės džiaugėsi atvykę į šventę, kurią tokią Tėvynės sajunga suorganizavo pirmą kartą.

Na, o laikraščiams, kurie bandė sumenkinti šį susitikimą, užfiksavo tik "negažius" momentus, noriu pasakyti: kiekvienas viską vertina pagal savo sugedimo laipsnį.

Audronė
KAMINSKIENĖ
Nuotraukos autorės

Užsienyje

Vieninga valstybė, federacija ar islamo draustinis

Naujajam Irako parlamentui kol kas dar nepavyko suderinti būsimosios šalies konstitucijos projekto, kuris turės būti pateiktas visuotiniui referendumui. Pagrindiniai nesutarimai iškilo tarp šiitų, sunitų ir kurdu, turinčių gana skirtingus požiūrius į tai, kokia turi būti naujosios Irako valstybės tvarka bei pati valstybė. Pasaulietinė demokratinė ar islamiškoji, kurioje tokia sąvoka kaip "demokratija" beveik neegzistuoja.

Irako kurdai nori, kad Irakas būtų federacinė respublika, kurioje Kurdistanas taptų atskiru politiniu vienetu su labai plačia autonomija, prieglobstancią vos ne nepriklausomai valstybei. Tačiau tokieis Irako kurdu planams priešinasi vėtų šiitai ir diktatoriaus Sadamo Huseino laikais valdžioje sėdėję sunitai. Apskritai, svarstant Irako konstitucijos projektą, daugiausia ginčijamas dėl galimybės padalyti Iraką į dvi ar tris, o gal ir daugiau dalii. Vienas iš svarstromų variantų numato sukurti Irako šiaurėje atskirą kurdu regioną, centre – sunitų, išskaitant sostinę Bagdadą, pietuose – šiitų. Tačiau nereikia pamiršti, jog Bagdade gyvena apie du milijonai šiitų, ir vargu ar jie sutiktų persikelėti į pietinius šiitams numatomus Irako rajonus. Be to, toks padalijimas reikštų Irako suskaldymą pagal etninius požymius, o tai visiškai nepriimtina arabams.

Antras ne mažiau svarbus klausimas – dėl religijos, tai yra islamo, vaidmens naujamame Irake. Šiitų musulmonų blokas, kuris gavo daugumą Irako parlamento rinkimuose, reikalauja, kad visi pagrindiniai įstatymai Irake remtys islamo mokymu, tai yra islamo teise – šariatu. Tokiu būdu Irakas virstų teokratine valstybe, panašiai kaip dabar radikalų mulū valdomas kaimyninis Iranas. Beje, prieš tokius planus pasisako ir nemaža dalis šiitų, remianti pasaulietines armijas. Tam prieštarauja ir sunitai.

Ne mažiau ginčų kelia ir tai, kaip turi vadintis naujoji Irako valstybė. Siūloma ją pavadinti Irako Arabų Respubliką. Bet su tokiu pavadinimu kategoriskai nesutinka kurdui. Radikaliausiai šiitų lyderiai reikalauja, kad Irakas būtų pavadintas Irako Islamiška Respublika. Tokioje valstybėje visą valdžią turėtų musulmonų dvasininkija, kuri,

be abejo, Irano pavyzdžiu sukurta "revoliucijos sargybių" būrius, terorizuojančius visus politinius priešininkus.

Amerikiečių laikraščiai, remdamiesi JAV Valstybės departamento šaltiniais, praneša, kad Valstybės departamentas linkęs padalyti Iraką pagal etninius požymius. Laikraščiai cituoja Valstybės departamento užsienio politikos skyriaus rekomendacijas: sukurti Irako teritorijoje šešias valstijas ar gubernijas, kurios būtų pavaldžios centrinei vyriausybei, bet tuo pačiu turėtų nemažą politinį, o ypač nacionalinį religinių suverenitetą. Buvęs Baltųjų rūmų patarėjas Deividas Filipsas mano, jog kalbama apie trijų šiitų, dviejų sunitų ir vienos kurdu valstijos sudarymą. Tose valstijose ventinė valdžia galėtų priimti įstatymus, atitinkančius vietines tradicijas bei realijas. Tokia schema, amerikiečių ekspertų nuomone, galėtų sumažinti prieštaravimus bei įtampa, kuri ir yra dabartinių neramumų ir teroro aktų priežastis.

Nesutarimais tarp šiitų, sunitų ir kurdu politinių ir religinių grupuočių stengiasi pasinaudoti ir islamiškieji radikalai teroristai. Jie puikiai suprantą, jog bet koks etninis konfliktas gali be didelio vargo nušluoti taip sunkiai sudarytą naująją koalicinę Irako vyriausybę. Juo labiau kad faktiškai kiekviena Irako etninė ir religinė grupė turi savo ginkluotąsias struktūras. Įvairiais vertinimais, kurdu disponuoja 50 tūkst. neblogai ginkluotų žmonių, šiitai – mažiausiai 20 tūkstančių. Tačiau tai tikrai oficialūs ar pusiau oficialūs duomenys. Kiek žmonių iš tiesų gali pašaukti prie ginklo etninės religinės bendruomenės, galima tikrai spėlioti. Todėl neatitinkinančios interneto puslapiai se ir propagandiniuose lapeiliuose Irako "Al Qaeda" padalinio vadėiva Abu Musabas az Zarkavis jau kaltina Irako šiitus, kad jie organizuoja ir vykdo sunitų dvasinių lyderių žudynes ir bendradarbiauja su "kryžiuociais". Kitų teroristinių grupuočių vadovai tuo pačiu kaltina sunitus, treti – kurdus. Taigi jeigu ir pavyktų susitaroti dėl konstitucijos, o ją patvirtintų visuotinis referendumas, nedaug vilties, kad Irake liausis lietus krauso upės.

Jonas
BALNIKAS

2005 m. rugpjūčio 25 d.

TREMINTINYS

Nr. 34 (667)

5

“Aukščiausias” namas Merkinėje

**Merkinės kryžių kalnelyje pašventintas koplytstulpis
septyniems laisvės kovotojams**

Miestelyje, šalia buvusios gimnazijos, stovi niekuo ne išskiriantis vieno aukšto namas. Nuo 1996 m. čia įsteigta Sovietų genocido muziejus. Pirmasis muziejaus eksponatas – pats pastatas. Rezistencijos metais čia “darbavosi”, tiksliau – žmonių gyvenimus ir likimus laužė, NKVD budeliai. Šio namo sienas, aptaškytas nekaltu-

rémėjų ar iš kovos lauko atgabentų sunkiai sužeistų partizanų kūnai.

Versiją, kad partizanų vadovo Juozo Vitkaus-Kazimieraičio palaikai užkasti NKVD būstinės kieme, iškėlė druskininkietė, anuo metu buvusi Merkinės gimnazijos moksleivė. Pasak J. Vitkaus sūnaus Vytauto, moteris papasakojo 1946-aisiais ma-

nos sk. taryba nutarė pastatyti ažuolinį koplytstulpį. Kreipėmės į Varėnos r. paminklotvarkos inspekciją, Krašto apsaugos ministeriją. Gavome atsakymą, kad mums pinigų skirti neturi galimybės. Lėšų skyrė LGGRT centro aukų rémimo ir atminties jamžinimo fondo valdyba. Koplytstulpį, – sutapimas, – pagamino varėniškis tauto-

Koplytstulpio šventinimas Merkinės kryžių kalnelyje

Vytauto Melešiaus nuotr.

aukų krauju, nuplovė laikas, tačiau kraupių įvykių žaizdos Lietuvos kūne iki šiol ne užgydytos.

Į Merkinę malšinti itin aktyvios pasipriešinimo veiklos NKVD komisaras J. Bartasiūnas dažnai atsiušdavo savo patikėtinį, žiaurų enkavėdistą L. Martavičių, kuris, tardymo metu sužvėréjės tartum bulius, užuodės kraujokvapą, sumušdavo net vietinių tardytojų už pernelyg “švelnų” tardymą. Nesunku nuspėti, kaip pats tvarkesi su tardomaisiais. Egzekucijos metu L. Martavičius mėgo atvesti nelaimingajį, jeigu šis dar laikydavosi ant kojų, prie grotuoto būstinės langelio ir, atseit šmaikštadamas, aiškindavo, kad šis namas toks aukštas, jog pro langus matyti Sibiras. Ir dar siūlydavo rinktis: bendradarbiavimą, tai yra galimybę sugržti namo, ar tolimą kelionę pas baltasias meškas. Tardomas užtiniusiomis akimis iš viso nieko negalėjo matyti, o jei ir būtų matęs, tai tik grioždīškų lauko išvietę.

Merkinėje skrido gandai, kad buvusiam NKVD būstinės kieme ir lauko išvietėje užkasti tardymo metu užmuštu partizanų ryšininkų,

čiui negyvą jo tėvą, gulintį NKVD būstinės kieme. Sio pareiškimo pagrindu 2001 m. rugpjūčio 22–23 d., po 50 metų nuo garsiojo vadovo žūties, buvo pradėtos jų palaikų paeškos. Jose dalyvavo Kauno prokuratūros pareigūnai, J. Vitkaus inžinerijos bataliono kariai, archeologai, antropologai ir šios srities specialistai iš Švedijos. NKVD būstinės kieme, kur anksčiau stovėjo enkavėditų garžas ir lauko išvietė, surasti septynių asmenų palaiakai, kuriuos ekspertai tolimesniems tyrimams išsivežė į Kauną. Po kruopštaus tyrimo paaškėjo, kad J. Vitkaus palaikų tarp jų nėra.

Į Merkinę sugrąžinti palaiakai 2002 m. Varėnos r. savivaldybės lėšomis buvo perlaidoti Merkinės kryžių kalnelyje. Taip milžinkapye atsirado dar vienas smėlio kauburėlis. I amžinojo poilsio vietą atgulė nukankinti ir išniekinti laisvės kovų dalyviai.

Gaila, bet kelerius metus niekas nepasirūpino perlaidotų kovotojų atminimo jamžinimu. Ant smėlio kauburėlio stovėjo tik nedidelis kryželis. 2004 m. LPKTS Varė-

dailininkas Juozas Vitkus. Jam pastatyti autokraną skyrė UAB “Varėnos statyba” gen. direktorius Vytas Valentukevičius. Pagalbinius darbus atliko buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai.

Rugpjūčio 13 d. už žuvusiuosius šv. Mišias aukojoj, pasakė patriotinį pamokslą ir pašventino koplytstulpį Merkinės parapijos klebonas. Trijų brolių partizanų, paaukojusių savo gyvybes už Lietuvą, sesuo, buvusi politinė kalinė, LPKTS Dzūkijos regiono koordinatorė Janina Juodžbalienė patikino, kad, esant reikalui, Lietuvos jaunimas neišduos laisvės, paseks partizanų pavyzdžiu. Apie partizanų kovas eileraščius skaitė partizanė, buvusi politinė kalinė Zina Bujanauskienė. Partizanų dainas dainavo LPKTS Varėnos sk. buvusių tremtinių ansamblis “Viltis” (vad. G. Kuodienė). Dzūkijos žmonės padėjo gėlių, uždegė žvakelių, pagerbė Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės kovotojus.

Vytautas KAZIULIONIS,
LPKTS Varėnos sk.
tarybos pirmininkas

Dėmesio!

Rugsėjo 2 d. (penktadienį) 16 val. istorinėje Lietuvos Respublikos prezidentūroje (Kaune) įvyks Juozo Lukšos-Daumanto knygos “Partizanai” penktos laidos pristatymas.

Dalyvaus knygos leidėjai ir J. Lukšos bendražygiai, koncertuos “Perkūno” choras. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Užsiprenumeruokite “Tremtinį”

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas “Tremtinio” egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas: “Tremtinys”, Laisvės al. 39, LT 44309 Kaunas, Lietuva.

Skaitytoju mintys

Ar atsipeikės Europa?

Bėga šimtmečiai, pasauliui vis pateikdami staigmenų.

Pravėrėme duris į 21 amžių, kuris save jau paženklinio smurtu, krauju ir tūkstančiais pražudytu gyvybių. Žudikai save vadina “dievo kariais”. Esu kalbėjėsis su kitų religijų žmonėmis, bet nė iš vieno neteko girdėti, kad jų tikėjimas verčia žudyti vardin Dievo. Juk visos religijos aiškina, kad Dievas kuria gyvybę, o ne skatina ją naikinti.

Tas siaubas, séjamas Žemėje “dievo karių”, įrodė pasaulliu, kad jo negali išgelbėti jokie priešlektuviniai skydai, patys moderniausiai tankai ir vis tobulinami ginklai prieš žmogų.

Šiandien Europa, išleidama juos į savo valstybes ir duodama tiems žmonėms pilietybę, geresnį gyvenimą, nesusimąsto, kad daro jiems paslaugą, kurią jie panaudos saviems tikslams. Jie savo vaikams nuo mažens skiepija priešprieš kitatikiams, ypač krikščionims. O vaikai, nuo mažens augę su savo bendraamžiais, žaidę, varžesi sporto aikštėse, linksmės, staiga tampa savo

bendraamžių žudikais.

Europa pamiršo laiką, kada Turkų Osmanų imperija buvo užsibrėžusi ginklu užvaldyti Europą ir jos žmones paversti vergais. Bet atsitrenkusi į Europos susitelkimą prarado galimybę tai padaryti. Senosios imperijos nebėlio, o jos pasekėjų tikslai nepasikeitė. Kitokios tik priemonės. Jie siekia skverbtis į Europos tautas, jose kurti, plėstis, naudotis tuo, kad čia gimstamumas mažėja. Šiandien senoji Europa kenčia nuo jų išpuolių. Štai matėme susprogdintas bombas Ispanijos traukiniuose, nukentėjo Anglia. O kuri tauta bus kita, niekas nežino, nes ši juoda darbą vykdys jos piliečiai, o ne atvykėliai iš kitos šalies.

Gal tų žudikų taikinyje yra ir Lietuva?

Mes, lietuviai, esame labai patiklūs. Kasdien savo televizorių ekranuose matydami nors ir maloniai besiypsantius, bet niekinančius ir mus, ir mūsų tėvynę, tikime, kad jų ketinimai kilnūs ir jie tik siekia Lietuvos gerovęs... Mindaugas BABONAS

Dar kartą apie nukentėjusių pensijas

Mes, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, didžiuojamės mūsų nepriklausomos Lietuvos stiprėjimu, jos ekonomikos kilimui ir autoriteto tarptautinėje arenaje augimui. Lietuvos vardą garsina įvairių veiklos sričių mūsų valstybės žmonės. Manome, kad prie šio proceso šiek tiek esame prisidėjė ir mes. Nekalbant apie pokario rezistencijos kovas, kančias Sibiro ganguose ir tremtyje, dauguma mūsų likimo žmonių budėjo prie Parlamento ir kitų svarbiausių valstybės objektų Sausio 13-osios įvykių metu.

Tiesa, ne viskas mūsų šalyje vystosi taip, kaip turėtų. Seimo rinkimų rezultatai rodo, kad daugelis rinkėjų patiki piggiaus kandidatų pažadais ir išrenkami seimūnai, kurie rūpinasi tik savo asmeniniais interesais. Tiesiogiai ir skaudu klausytis vieno Seimo komiteto pirmininko paistalų, kad mes, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, esame grupelė, beveik kaimenė, žmonių, kurie nežino, ko nori. Tačiau mūsų norai šioje srityje yra gana kuk-

lūs – kad būtų padidintos nukentėjusių asmenų pensijos nuo 138 iki 172 litų, tai yra iki bazinės pensijos dydžio. Tačiau mes esame optimistai ir tikime, kad ateityje tokį seimūnų nebus, o mūsų valstybė stiprės, tuo pačiu gerës ir mūsų visų materialinė padėtis.

Mes didžiuojamės šalies sostine Vilniumi, kad jis kasdien gražėja, darosi patogeninis vilniečiams ir patrauklesnis svečiams. Manome, kad mažas trupinėlis nuveiktu darbų yra ir mūsų, sostinės PKT bendrijos keturių tūkstančių narių, indėlis. Norėtume, kad nė viena valdžios institucija netrukdytų, o padėtų miesto valdžiai dirbti, kad visi Lietuvos žmonės galėtų didžiuotis Gedimino miestu.

Tikimės, kad Seimo narai, svarstydamai įstatymo dėl nukentėjusių asmenų pensijų padidinimo projektą, įvertins jų nueitą sunkų kančių kelią, išiklausys į pagrįstus reikalavimus ir priims atitinkamą įstatymą.

G.DAUBARAS,
PKTB Vilniaus sk.
tarybos pirmininkas

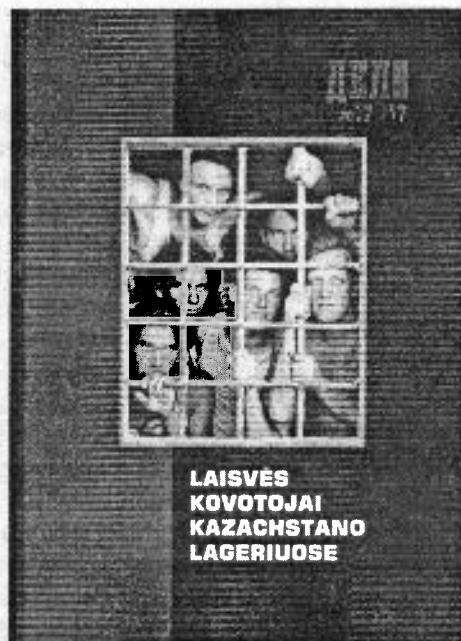
Naujos knygos

Lyg šeimyninis albumas...

"Laisvės kovotojai Kazachstano lageriuose" – taip pavadintas solidus iliustruotas albumas apie žmones, kalėjusius Kazachstano lageriuose. Paiteiktos jų biografijos, prisiminimai, dokumentų kopijos, aprašyti ypatinio režimo lagerių bruožai. Albumo sudarytoja – buvusi Kazachstano politinė kaliniė Anelė Rudzevičiūtė-Kupstienė, šiuo metu dirbanti LPKS Kauno skyriuje.

Albumė rasite kalėjusiuų Kazachstane pavardes, Kazachstano žemėlapį su pažymėtomis deportacijos vietomis, išvardytos žymiausios kalinimo vietas, kur buvo kankinami lietuviai: Aktasas, Balchašas, Dubrovka, Džezkazgano Rudnikas, Ekipastūzas, Karabasas, Spaskas, Kengyras ir kiti.

Trumpos lagerių charakteristikos suteikia nemažai informacijos apie

Knyga "Likimai" – tai dokumentinis istorinis romanas. Jame aprašomas tarpukario Lietuvos karininko Antano Gusto, kilusio nuo Kėdainių, troškūnietyčio Janinos Gailiušytės-Gustienės ir jų šeimų tragiskas likimas. Tai kartu ir Lietuvos kariuomenės praradimas ir visų Lietuvos tremtinių bei politinių kalinių kelias į Goliotos kalną.

Skaitytojas knygoje ras idomius personažus, Lietuvos, Uralo bei Sibiro vaizdus. Knygą rašyti autorių Jurijų Usinavičių-Napalį Augulį nuolat skatinė tremties sese J.Gailiušytė-Gustienė, gyvenanti Antakalnyje. Autorius dėkoja tremties būčiului Rimantui Dichavičiui už nuoširdų bendradarbiavimą, meninį knygos apipavidalinimą, bei visiems, kurie drauge buvo ir yra su mumis, su laisva, neprilausoma Lietuva.

"Šiemet sukanka šešiasdešimt metų, kai mus išvežė į Komiją. Tada mes buvome vieno ešelonono vaikai, o dabar galbūt net paskutiniai to meto liu-

dytojai: Janina Gailiušytė-Gustienė, Rimantas Dichavičius ir aš – Jurgis Usinavičius (tikr. Napalys Augulis), dabar gyvenantys Vilniuje," – sako knygos "Likimai" autorius.

Pateikiame šios knygos išstraukę. "Jam (Antanui Gustui, – red.), kaip ir kitiem kariams, tenka apsivilkti sovietinę, be antpečių, uniformą, ir – baisiausia – prisiekti! Bet ir priesaičia negelbsti lietuvių kareivio. Naktimis pradeda dingti karininkai. Vieini suserga, kiti išvežami apmokyti. Ateina eilė ir Antanui. Ir ne tik jam, o beveik visiems lietuviams karininkams. Juos 1941-ųjų birželio 14-osios naktį prikelia ir liepia pasiimti kuprines, atseit važiuosią į apmokymus. Bėgti per vėl. Pranelis iš apmaudo siunta, Antanas vis dar tikisi: gal tuose apmokymuose pavyks pasprukti. Jis kaip akies vyzdį saugo Reginos Skučaitės nuotrauką, ausyse girdi jos paskutinius žodžius: "Lie-

buvusių politinių kalinių būti ir darbą, apie jų organizuotus sukilimus, nemažai sužinome apie šeimas, tremtyje gyvenusiu žmonių pomėgius. Visa tai pasakojama per nuotraukas – atsivežtas iš Lietuvos, įvairiomis programis darytas tremties vietose.

Albumo sudarytoja A.Kupstienė emėsi didelio darbo, ir jai pavyko. Reikia manyti, kad kiekvienas, kalėjęs Kazachstano lageriuose, išsigis ši vertingą leidinį ir perduos jį savo vaimams bei vaikaičiams.

Albumą išleido "Kalendorius" leidykla, parėmė koncernas "Achemos grupė", Paramos ir labdaros fondas, LGGRT Aukų rėmimo ir atminimo jamžinimo fondas, pavieniai asmenys.

Išigijusieji albumą dėkoja jo suda-

rytojams. Štai viena padėka: "Visai nesenai išleistas albumas "Laisvės kovotojai Kazachstano lageriuose". Jame itin kruopščiai surinktos buvusių politinių kalinių ir tremtinių nuotraukos, aprašymai ir paaiškinimai. Už tą didžiulį ir labai reikalingą darbą nuoširdžiai dėkojame kaunietei Anelei Rudzevičiūtei-Kupstienei. Linkime jai kuo geriausios sveikatos ir nenuilstamos energijos visur ir visada. Bendražygį šiauliaičių vardu – M.Rimkienė".

Pageidaujantieji išsigyti albumą gali kreiptis tel. (8-37) 381133, arba užsiregistravus į LPKS Kauno skyrių: Kaunas, Laisvės al. 39, I aukštasis (ketvirtadieniais nuo 13 iki 16 val.).

Asta ŠAUKĖNAITĖ

Likimai

tuva nesipriešins, bėgam! Atsiunčiu automobilį!" Bet ar ji supranta, kad jis – karys, davęs Tėvynei priesaiką?"

"Aštuoni vagonai buvusių Lietuvos karininkų – keturi šimtai penkiasdešimt. Ir skaudi kelionė į Rytus. Uralas. Už jo – Azija. Krasnojarskas. Platosis Jenisejus... Statybinėmis medžiagomis pakrauta barža. Ir triume – jie, Lietuvos kariuomenės žiedas! Be ginklo, be kovos pasidavę. Kelionė upe. Bet čia geriau negu vagone, kur buvo labai tvanku. Kad vyrai ištvertų, atsiranda žmogus, kuris kalba apie Lietuvą, jos praeitį, apie upes, ezerus, apie bažnyčias... Ir klausinėja jų, kalinių, ką jie apie tai žino. Lietuvių jieims padeda išverti ir ją dar labiau pamilti. Dabar jie žino, kur juos pluko: Šiaurėn, tikriausiai į Karos jūrą, kuri su Laptevų jūra ribojasi... Bet kam taip toli, kai vokiečiai artėja prie Maskvos (vienoj geležinkelio stoty garsiakalbis skelbė, kad vokiečiai

klastingai užpuolė Sovietų sąjungą, galėjo ties Krasnojarsku nuskandinti! Jie vis dar tikisi, kad bus išlaisvinti".

"Norilskas. Tai iš esmės kalinių statytas miestas. Ir tris mėnesius trunkanti naktis! Pūgos ir šaltis. Gyvenimas ant amžinovo išalo, kur vasaros beveik néra. Janina su Antanu kaip duonos pluta dalijasi vargais, vienas prie kito glaudžiasi ir mano, jog jie laimingi."

"Janina ir Antanas Gustai liko gyvi. Ir dar dvi gyvybes atsivežė iš teinai. Atsivežė į Lietuvą, sunkiai, per vargą, nes jų namų nebebuvo, juos sugriovė stribai, kurie uoliai tarnavo atėjūnams. Sugrižusį buvusių politinių kalinių ir tremtinių sovietų valdžia nemėgo ir persekiojo. Gustų jaunėlis sūnus Arvydas, nuolat persekiojamas Panevėžio saugumiečių, nepakėlė neteisybės, šantažo ir pats nutraukė savo gyvybės siulą, kuris buvo taip sunkiai suverptas pačioje Šiaurėje, ant amžinovo išalo".

Odė Prisikėlimo bažnyčiai

Kaune, ant Žalio kalno šlaito, kaip senolių buvo sumanya, Iškilo mūras – didis, išpūdingas – tai Paminklinė bažnyčia. Tai nauja šventovė – neeilinė ir neparapijinė, Tai bažnyčia Tautos stiprybės, Atgimimo, Prisikėlimo. Tai šventovė – padėkos Dievui ir karžygiam, kovojušiems už mūsų laisvę, atminimui, Tai šventovė – simbolis Tėvynės neprikalnomybės, susitelkimo. Sios didžios bažnyčios bokštas aukštas, kaip ir dera, yra miesto orientyras, Virš savęs iškėlęs laiko pergalę vėl atgautos (ilgai lauktos) laisvės kryžių. Lietuvos šventovė, Tu iškilai didingu grožiu iš istorijos gelmių, protėvių žemės pamatum gan netikėtai, Tautos sutikta buvai kaip dviosios atgaiva, prisikėlimo galios palytėta. Žmonėms Tu skleisi šviesą iš praeities išminties, dabarties ir vilti ateities, Tu būsi ta šventa vieta ir erdvė, skleidžianti dviosios ramybę, tikėjimo džiaugsmą išties. Tautos šventovė, Tu garbi, didinga, iš "suaukotų plytų" sulipdyta, pastatyta, Buvai barbarų pažeminta, paniekinta ir sugriauta. Tu esi priekelta, atstatyta žmonių labdarlingu, išmintingu, kaip ir numatyta, Tu tapai simboliu neprikalnomo Tėvynės vilties, naujo ryžto versme ir dangiška šviesa...

Vytautas NEZGADA

Šv. Roko atlaidai Panemunėje

Kasmet vasarai baigiantis Kauno Panemunės bažnyčia sutraukia šimtus žmonių. Joje iškilmingai švenčiami šv. Roko atlaidai. Šv. Rokas – ligonių globėjas, tad atlaiduo-

se dalyvavo nemažai neigalių, pasiligojusių žmonių. Viši jie prašė sveikatos ir Dievo palaimos. Smagu buvo stebeti jaunimą, kurio šiemet susirinko išties nemažai.

Bažnyčios procesija

Po šv. Mišių atvykusiuosius į atlaidus linksmino folkloro ansamblis "Šilinukai", kelios popmuzikos grupės ir "Ventukai", veikė mugė.

Gal ne visi žinome, kuo ižymus buvo Rokas, paskelbtas šventuoju. Šis žmogus gyveno 13-14 a. Prancūzijoje. Jis savo turtaus išdalijo vargšams, slaugė maru sergančius ligonių. Pats turėdamas stebuklingų gydomųjų galių išgydė ne vieną ligonį, o užsikrētęs maru, per Dievo malonę šios ligos atsikratė. Šv. Roko vardu pasaulyje pavadinta per trys tūkstančiai bažnyčių ir įvairių vietovių.

"Tremtinio" inf.
Z.Šiaučiulio nuotr.

Besistengianti išlikti tauta

Iš pasaulio istorijos žinome, kiek tautų dingo amžių įkuose, nors kadaise ir daug buvo pasiekusios. Jų šiandien nebéra, tik istorijos puslapiai byloja, kuri karta ir kokia valdovo klaidos sunaikino savo tautą. Daug panašių sunkių įvykių slegia ir Lietuvą. Vienus vertė aplinkybės, kiti darė nedovanotinu klaidų, o dar kiti savo rankomis be gailesčio naikino ir naikina visa, kas sudaro tautos išlikimo pagrindą.

Su dideliu nerimu buvę rezistentai, politiniai kaliniai ir tremtiniai žiūrėjo į "depolitizuotas" mokyklas. Po ta "depolitizacija" dingo tévynės meilė, tautos, piliečio garbė ir orumas. Dauguma mokytojų buvo "antrosios" Lietuvos istorijos žinovai, kurių pagal savo ideologiją buvo sukūrusi Komunistų partija. Kiek besistengė LPKTS skyrių nariai patekti į mokyklas, tik reitskiai pasisekdavo pasitenkinti trumpa valandėle. Daugeliui mokyklų ir tokiių valandelių nereikėjo. Visgi

atsirado Lietuvoje šviesių žmonių, kurie negalėjo susitaikyti su tokia padėtimi ir beldesi į visas duris, ieškodami pagalbos tautos savimones išlikimui.

Šiandien jau galima pasidžiaugti gera pradžia. Birželį Klaipėdos politinių kalinių ir tremtinių muziejuje lankėsi šešių uostamiesčio mokyklų 6-9 klasų mokiniai. Įvyko 26 rezistencijos istorijos pamokos. Buvę partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, pasidalydami prisiminimais, padėjo vaizdžiai nušvesti tai, kas vyko Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo. Šių pamokų sékmę lémė nuoširdus ir dalykiškas LPKTS Klaipėdos sk. pirm. V. Mickaus ir pavaudotojo Z. Čerkauskio darbas, 1941 m. tremtinių – Danguolės Jurgutienės, Benignos Kluodienės, Danguolės Karalienės, ir vėliau ištremtų – Joanos Vitkauskienės, Eugenijos Vaičienės, pasakojimai.

LPKTS Klaipėdos sk. valdyba dėkinga uostamiesčio

Švietimo skyriaus vyr. inspektorei D. Tamulionienei už rūpestį, supratimą, dalyvavimą pirmoje pamokoje. Džiugu, kad dar suspėta, nenueskambėjus gedulo varpui pasutiniam kovotojui už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, represijas patyrusiam žmogui. Mokiniai gali pamatyti gyvą buvusį partizaną, politinį kalinį, tremtinį, išgirsti autentiškus jų prisiminimus apie tą laikotarpį, kada Lietuvoje po kojomis degė žemė.

Greitai prasidės nauji mokslo metai. Mokyklų klasses užpildys veržlus ir triukšmingas jaunimas. Uostamiesčio savivaldybė ir Švietimo skyrius, jausdami gyvenamojo laikotarpio pulsą, dvasinių vertybų stoką ir atsiradusių naujų, tautai pavojingų galimybų reikšmę, nelieka nuošalyje, rūpinasi tautos savitumo išsaugojimu. Juk tai labai svarbu auklėjant jaunąjį kartą.

Ona PADVARIETIENĖ

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju LPKTS ir TS PKTF Marijampolės sk. taryboms, buvusių politinių kalinių ir tremtinių chorui ir visiems mane užjautusiems netekties valandą, mirus mano broliui ir seseriai.

Albina JUODIENĖ

LPKTS Šiaulių filialo narius kviečiame apsilankytį filialo būstine – Žemaitės g. 43 dėl gyvenamosios vietas ir telefono numerio patikslinimo, nes susidaro sunukumų bendrauti su skyriaus nariais. Galésite susimokėti nario mokesčių, apsilankytį skyriaus bibliotekoje.

Dribame: pirmadieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais – 10–14 val., o antradieniais – 10–14 val. ir 17–19 val.

LPKTS Šiaulių filialo taryba

Rugpjūčio 27 d. (šeštadienį) 10 val. Kauno Panemunės bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius partizanus Albiną Juodį, Jurgį Miliauską ir Tautmilį. 11.30 val. Kauno r., Rokuose, buvusioje Jurgio Stasiulevičiaus sodyboje, jų atminimui bus pašventintas paminklas.

Skelbimai

Lietuvos valstybės 15-ujų nepriklausomybės atkūrimo metinių proga skelbiamas dr. Jono Adomavičiaus finansuojamas IV "Lietuvių balso" literatūrinės prozos konkursas. Skiriama trys premijos: I – 5 tūkst., II – 3 tūkst., III – 2 tūkst. JAV dolerių.

Tema: Branginkime lietuvių tautos dvasines vertynes. Mes didžiuojamės tūkstančių metų istorija ir šimtmečiai kurta tautine kultūra.

Konkursui siunčiamas kūrinys turi būti ne mažesnis kaip 200 puslapių, išspausdintas mašinėle arba kompiuteriu, pasirašytas slapyvardžiu. Slapyvardis turi būti užrašytas ant atskiro užklijuoto vokelio, į kurį reikia įdėti kortelę su savo vardu, pavarde, adresu, telefono ir fakso numeriu. Tik laimėjusio rašytojo vokas bus atplėstas. Nepremijuoti kūriniai negrąžinami.

Paskutinė kūrinio išsiuntimo data oro paštu – 2005 m. gruodžio 31 d. Prašome nelaukti gruodžio mėnesio ir kūrinius išsiųsti anksčiau. Adresas: Konkursui "Lietuvių balsas", 2624 West 71 st Street, Chicago, IL 60629-3004, USA.

Vertinimo komisija: Alfredas Gusčius, Anatolijus Kairys, Bronius Raguotis, Stasė Petersonienė, Vytautas Volertas. Premijos bus įteikiamos Lietuvių literatūros šventėje, Čikagoje, JAV.

Rugpjūčio 6 d. Ariogaloje, Dubysos slėnyje, pameistas Po piežiaus Jono Pauliaus II portretas ir knyga su autografu. Radusiąjį prašome paskambinti Pranui tel. (8-46) 351076.

Rugsėjo 10 d. į susitikimą Kaune kviečiami Intos, Kožimo, Abezės buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai.

11 val. renkamės Kauno Šančių bažnyčioje (Juozapavičiaus pr. 60). Po to netoli esančioje mokykloje (Sandėlių g. 7) galésime pabendrauti, pasivaišinti.

Nuo Kauno geležinkelio stoties važiuoti autobusais Nr. 3, 29, 43 arba troleibusais Nr. 1, 6 iki stotelės "Paštas" (prie "Šilo" parduotuvės).

Pasiteirauti telefonais (8-37) 733673, 795829 ir (8-615) 24977 E. Stankevičiaus.

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Alvydas Grybas

1942–2005

Gimė Alksnupių k., Šeduvos valsč., Panevėžio aps. 1949 m. su tévais ir seserimis ištremtas į Irkutsko kr., Čeremchovą. Ten baigė 7 klases. 1958 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Šeduvos. Mokėsi Šilutės statybos meistrų mokykloje. Dirbo Šeduvos KMK SD vykdytoju. 1987 m. įstojo į Vilniaus statybos technikumą. Dirbo Šeduvos Gamybinių įmonių kombinate. Vedé, užaugino dvi dukteris. Nuo 1993 m. – LPKTS narys.

Palaidotas Šeduvos kapinėse.

Užjaučiame žmoną, dukteris ir artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Antanina Mankutė-Macijauskienė

1921–2005

Gimė Tauragės aps. Eržvilko valsč. Paviščiovio k. ūkininko šeimoje. Buvo partizanų rėmėja. 1945 m. suimta ir tardyta Raseinių kalėjime, be teismo išvežta į Komijos lagerius, prie Pečioros upės. 1946 m., nesudarius bylos, paleista iš lagerio. Grįžo į téviškę, toliau padėjopartianams. 1950 m. sukurė šeimą, persikelė gyventi į vyrų namus gretimame Pikelį kaime, dirbo savo ūkyje. 1951 m. su vyru ištremta į Krasnojarsko kr. Nazarovo r. Altato k. Dirbo tarybiname ūkyje. 1955 m. grįžo į Lietuvą. Nuo 1964 m. gyveno Jurbarko priemiestyje, dirbo kolūkyje. Užaugino tremtyje gimusį sūnų. Nuo 1991 m. LPKTS Jurbarko sk. narė.

Palaidota Raseinių r. Paupio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame sūnų ir artimuosius.

LPKTS Jurbarko filialas

Albina Mičiulienė

1922–2005

Gimė Senbūdzio k., Marijampolės r. 1948 m. ištremta į Nižnij Udinsko r., Irkutsko sr. Tremtyje sukurė šeimą su politiniu kaliniu, susilaikė dukters. Antroji duktė gimė tévynėje. Į Lietuvą grįžo 1960 m. Į LPKTS gretas įstojo 1989 m., buvo aktyvi narė. Gyveno ir dirbo Klaipėdoje.

Palaidota Klaipėdos Lėbartų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vyra, dukteris, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Klaipėdos skyrius

Marcelina Grišaitė-Abromavičienė

1933–2005

Gimė Gudesių k., Šiaulėnų valsč., Šiaulių aps., ūkininkų šeimoje. Baigusi keturias klases padėjo tévams žemės ūkyje. 1951 m. su brolio šeima ištremta į Irkutsko sr. Zalairisko r. Malinkovo kolūkį. Į Lietuvą grįžo 1958 m. Gyveno Radviliškyje. Dirbo "Verpto" fabrike, vėliau – RRĮ "Beržas". Anksti palaidojo vyra. Nuo 1990 m. LPKTS narė.

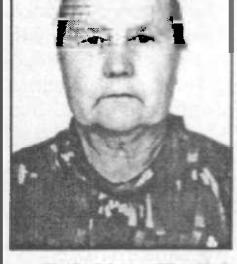
Palaidota Radviliškio kapinėse.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Radviliškio skyrius

Ona Kareivaitė

1922–2005

Gimė Šakių r. Urbantų k. ūkininkų šeimoje. 1949 m. suimta už ryšius su partizanais. Kalėjo Marijampolės kalėjime. 1950 m. išvežta į Komiją, Intos lagerius. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Nuo 1964 m. dirbo Žvirgždaičių septynmetėje mokykloje virėja. 1977 m. persikelė gyventi į Marijampolę, išsidarbino "Apvijos" fabrike, dirbo iki pensijos. Nuo 1990 m. LPKTS Marijampolės sk. narė.

Palaidota Kudirkos Naumiesčio kapinėse.

Užjaučiame seseris ir artimuosius.

LPKTS Marijampolės skyrius